

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

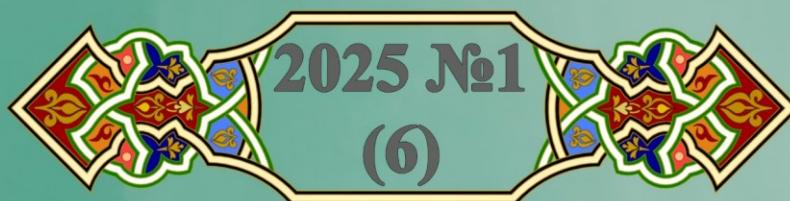
p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

Xalqaro ilmiy jurnal

Samarqand-2025

p-ISSN 2992-9229

e-ISSN 3060-5318

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

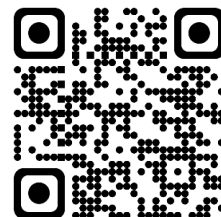
XALQARO ILMIY JURNALI

“TURKOLOGICAL RESEARCH” INTERNATIONAL SCIENTIFIC
JOURNAL

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Jurnal rasmiy sayti: <https://turkologiya.samdu.uz/>

SAMARQAND – 2025

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “TURKOLOGICAL RESEARCH”
ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Bosh muharrir:

Bosh muharrir o‘rinbosari:

Juliboy ELTAZAROV

f.f.d., professor (O‘zbekiston)

Roxila RUZMANOVA

f.f.n., dotsent (O‘zbekiston)

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Rustam XALMURADOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti rektori (O‘zbekiston);

Hakim XUSHVAQTOV – f-m.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar
bo‘yicha prorektori (O‘zbekiston);

Akmal AHATOV – t.f.d., professor,
Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat
universiteti xalqaro hamkorlik bo‘yicha
prorektori (O‘zbekiston);

Muslihiddin MUHIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Ibodulla MIRZAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Shuhrat SIROJIDDINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Suyun KARIMOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Murodqosim ABDIYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Azamat PARDAYEV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Musa YULDASHEV – f.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Dilfuza DJURAKULOVA – t.f.n., professor
(O‘zbekiston);

Aftondil ERKINOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Hotam UMUROV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Qosimjon SODIQOV – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Muhabbat QURBONOVA – f.f.d., professor
(O‘zbekiston);

Mardon BOLTAYEV – dotsent (O‘zbekiston);

Ali AKAR – f.f.d., professor (Turkiya);

Abdusalam ARVAS – f.f.d., professor (Turkiya);

Funda TOPRAK – f.f.d., professor (Turkiya);

Musa Shamil YUKSEL – f.f.d., professor (Turkiya);

Temur KOJAO‘G‘LI – f.f.d., professor (AQSH);

Hayrunnisa ALAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Varis CHAKAN – f.f.d., professor (Turkiya);

Almaz ULVI – f.f.d., professor (Ozarbayjon);

Emrah YILMAZ – Phd, dotsent (Turkiya);

Foziljon SHUKUROV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Dilshod XURSANOV – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Shahnoza XUSHMURODOVA – Phd, dotsent
(O‘zbekiston);

Dinara ISLAMOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza JUMANIYAZOVA – Phd, dotsent
(O‘zbekiston);

Istoda RASULOVA – Phd, dotsent (O‘zbekiston);

Feruza MANUKYAN – Phd (O‘zbekiston);

Mas’ul muharrir: **PhD, dotsent Zokir
BAYNAZAROV** (O‘zbekiston);

Texnik xodim: **Raxmatulla SHOKIROV**
(O‘zbekiston).

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”

Главный редактор:

Заместитель главного редактора:

Жулибой ЭЛТАЗАРОВ

д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Рохила РУЗМАНОВА

к.ф.н., доцент (Узбекистан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Рустам ХАЛМУРАДОВ – д.т.н., профессор,
ректор Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Хаким ХУШВАКТОВ – д.ф.-м.н., профессор,
проректор по научной работе и инновациям
Самаркандского государственного
университета имени Ш.Рашидова
(Узбекистан);

Акмал АХАТОВ – д.т.н., профессор,
проректор по международному
сотрудничеству Самаркандского
государственного университета имени
Ш.Рашидова (Узбекистан);

Муслихиддин МУХИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Ибодулла МИРЗАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Шухрат СИРОЖИДДИНОВ – д.ф.н.,
профессор (Узбекистан);

Суюн КАРИМОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муродкасым АБДИЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Азамат ПАРДАЕВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Муса ЮЛДАШЕВ – к.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Дилфуза ДЖУРАКУЛОВА – к.и.н., доцент
(Узбекистан);

Афтондил ЭРКИНОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Касимжон СОДИКОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Хотам УМУРОВ – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мухаббат КУРБАНОВА – д.ф.н., профессор
(Узбекистан);

Мардон БОЛТАЕВ – доцент (Узбекистан);

Али АКАР – д.ф.н., профессор (Турция);

Абдуселам АРВАС – д.ф.н., профессор (Турция);

Фунда ТОПРАК – д.ф.н., профессор (Турция);

Муса Шамиль ЮКСЕЛЬ – д.ф.н., профессор
(Турция);

Темур КОДЖАОГЛУ – д.ф.н., профессор
(США);

Хайрунниса АЛАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Барис ЧАКАН – д.ф.н., профессор (Турция);

Алмаз УЛЬВИ – д.ф.н., профессор
(Азербайджан).

Эмрах ЙИЛМАЗ – PhD, доцент (Турция);

Фозилжон ШУКУРОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Дилшод ХУРСАНОВ – PhD, доцент
(Узбекистан);

Шахноза ХУШМУРОДОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Динара ИСЛАМОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Феруза ДЖУМАНИЯЗОВА – PhD, доцент
(Узбекистан);

Истода РАСУЛОВА – PhD, доцент (Узбекистан);

Феруза МАНУКЯН – Phd (Узбекистан);

Ответственный редактор: **PhD, доцент Зокир
БАЙНАЗАРОВ (Узбекистан)**

Технический персонал: **Рахматулла ШОКИРОВ
(Узбекистан)**

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO ILMIY JURNALI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL RESEARCH”

ULUSLARARASI “TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSSEL DERGİSİ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ”

Chief Editor:/ Deputy Chief Editor:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Uzbekistan)

Ass. Prof. Dr. Rokhila RUZMANOVA (Uzbekistan)

Baş Editör:/ Baş Editör Yardımcısı:

Prof. Dr. Juliboy ELTAZAROV (Özbekistan)

Doç. Dr. Rohila RUZMANOVA (Özbekistan)

EDITORIAL TEAM:/ BİLİM KURULU:

Prof. Dr. Rustam KHALMURADOV – Rector of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Hakim KHUSHVAKTOV – Vice-Rector for Research and Innovation, Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Akmal AKHATOV – Vice-Rector for International Cooperation of Samarkand State University named after Sh.Rashidov (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUKHIDDINOV (Uzbekistan)

Prof. Dr. Ibodulla MIRZAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Shukhrat SIROJIDDINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARIMOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDIEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDASHEV (Uzbekistan);

Ass. Prof. Dr. Dilfuza DJURAKULOVA (Uzbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKINOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Kasimjon SODIKOV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Khotam UMUROV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. Mardon BOLTAEV (Uzbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Turkey);

Prof. Dr. Abdusalam ARVAS (Turkey);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Turkey);

Prof. Dr. Musa Shamil YUKSEL (Turkey);

Prof. Dr. Temur KOJAĞLU (USA);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Turkey);

Prof. Dr. Varis CHAKAN (Turkey);

Prof. Dr. Almaz ULVI (Azerbaijan);

Ass. Prof. PhD. Emrah YILMAZ (Turkey);

Ass. Prof. PhD. Foziljon SHUKUROV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dilshod KHURSANOV (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Shakhnoza KHUSHMURODOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Dinara ISLAMOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Feruza JUMANIYAZOVA (Uzbekistan);

Ass. Prof. PhD. Istoda RASULOVA (Uzbekistan);

PhD. Feruza MANUKYAN (Uzbekistan);

Managing editor: *Ass. Prof. PhD. Zokir BAYNAZAROV* (Uzbekistan)

Technical staff: **Rakhmatulla SHOKIROV** (Uzbekistan)

Prof. Dr. Rustam HALMURADOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Rektörü (Özbekistan);

Prof. Dr. Hakim HUŞVAKTOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Araştırma ve İnovasyondan Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Akmal AHATOV – Ş.Raşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Rektör Yardımcısı (Özbekistan);

Prof. Dr. Muslihiddin MUHİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. İbodulla MİRZAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Şuhrat SİROCİDDİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Suyun KARİMOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Murodkasim ABDİYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Azamat PARDAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Musa YULDAŞEV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilfuza CURAKULOVA (Özbekistan);

Prof. Dr. Aftondil ERKİNOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Kasimcon SODİKOV (Özbekistan);

Prof. Dr. Hotam UMUROV (Özbekistan);

Prof. Dr. Muhabbat KURBANOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Mardon BOLTAYEV (Özbekistan);

Prof. Dr. Ali AKAR (Türkiye);

Prof. Dr. Abdusalem ARVAS (Türkiye);

Prof. Dr. Funda TOPRAK (Türkiye);

Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Türkiye);

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU (ABD);

Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (Türkiye);

Prof. Dr. Varis ÇAKAN (Türkiye);

Prof. Dr. Almaz ÜLVİ (Azerbaycan);

Doç. Dr. Emrah YILMAZ (Türkiye);

Doç. Dr. Fozilcon ŞUKUROV (Özbekistan);

Doç. Dr. Dilşod HURSAVOV (Özbekistan);

Doç. Dr. Şahnoza HUŞMURODOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Dinara İSLAMOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Feruza CUMANIYAZOVA (Özbekistan);

Doç. Dr. Istoda RASULOVA (Özbekistan);

Dr. Feruza MANUKYAN (Özbekistan);

Sorumlu Editör: *Doç., Dr. Zokir BAYNAZAROV* (Özbekistan)

Teknik Personel: **Rahmatullah ŞOKİROV** (Özbekistan)

MUNDARIJA | CONTENT | İÇERİK | СОДЕРЖАНИЕ

TURKIY XALQLARNING IJTIMOIIY-MADANIY ALOQALARI TARIXI

Emrah YILMAZ

ÖZBEKİSTAN’IN KÜRESEL BAŞARILARINA SOSYOKÜLTÜREL BİR YAKLAŞIM VE
2024 YILININ ANALİZİ 8

МУСАЕВ Даянат Муса оглы

ЗНАЧЕНИЕ ОТНОШЕНИЙ АЗЕРБАЙДЖАНА С УЗБЕКИСТАНОМ ДЛЯ
ОБЪЕДИНЕНИЯ ТЮРКСКОГО МИРА 21

Xurshid Sirojiddinovich JUMANAZAROV

TURKISTON O‘LKASIDA MUSTAMLAKA TIBBIYOTINI O‘RNATISHDAGI IJTIMOIIY
MUAMMOLAR 28

Ülkər HƏSƏNOVA

1926-CI İL I TÜRKOLOJİ QURULTAYIN TARİXİ ƏHƏMİYYƏTİ 34

Türkan MAHMUDZADƏ

TÜRKOLOJİ QURULTAYIN TÜRKCÜLÜYÜN İNKİŞAFINDA ROLU 43

RAHMONOVA Parvina

HINDISTON HUKMDORLARINING SAMARQANDGA TUHFASI 52

TURK DUNYOSI TADQIQOTLARI

Baxtiyor ABDUSHUKUROV

KUL TIGIN BITIGTOSHI VA O‘ZBEK TILI SHEVALARI 59

Tagandurdy BEKJAYEV

TÜRKMEN DİLİNDE TAKVİMLE İLGİLİ KİŞİ ADLARI 66

ALLAMBERGENOVA Muqaddas Ruslanovna

O‘RXUN-ENASOY OBIDALARI LEKSIK QATLAMINING HOZIRGI O‘ZBEK ADABIY
TILI FONETIK-SEMANTIK TIZIMIDA AKS ETISHI 72

SHUKUROV Ahad Axmatovich

ARXAIZMLARNING LINGVO-USLUBIY IMKONIYATLARI 81

BARZIYEV Oybek Xabibullayevich

ANDIJON ZILZILASI TAFSILOTLARIGA BAG‘ISHLANGAN AN‘ANAVIY SHE‘RIY
ASARLAR TAHLILI 90

MAMAJONOV Muhammadjon, OMONIDDINOVA Durdonaxon

PRAGMALINGVISTIKA VA TILSHUNOSLIKDA KO‘P MA‘NOLILIK MUAMMOSI 96

KARIMOVA Dilafro‘z Obidjonovna

AKADEMIK AHMADALI ASQAROVNING YETUK ARXEOLOG SIFATIDA
SHAKLLANISH YO‘LI 102

DJUMAMURATOV Kuanishbay

INGLIZ VA QORAQALPOQ TILLARIDAGI KOLORATIV BIRLIKLI FRAZELOGIZM-
LARNING KOMPONENTLI TAHLILI 113

Aynur CƏFƏROVA

AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ TÜRKCƏLƏRİNİN TERMİNOLOGİYASININ
İNKİŞAFINDA BİRİNCİ TÜRKOLOJİ QURULTAYIN ROLU 122

Nərmin RƏHİMOVA

BİRİNCİ TÜRKOLOJİ QURULTAYDA ƏLİFBA VƏ DİL MÖVZULARI TÜRK
XALQLARININ ORTAQ PROBLEMİ KİMİ 131

Valida SHIKHALIYEVA

TÜRKOLOJİ QURULTAYDA ORTAQ DİL MƏSƏLƏSİ DÜNƏN VƏ BÜGÜN 139

ESHMIRZAYEV Bahodir Djurayevich, ISMOILOV Behruzjon Isroilovich

ANTROPONIMLARNING GRAMMATIK XUSUSIYATLARI 150

RO‘ZIYEV QAHRAMON KUZIMURATOVICH

O‘ZBEK TILIDA “NON” KONSEPTINING LINGVOMADANIY TAHLILI 154

NABIYEVA Nodira Saidovna

LIRIKADA ILTIJO KONSEPTINI IFODALAYDIGAN JANRLAR 162

Nilufar NORPO‘LATOVA

SAMARQANDNING TARIXIY NOMLARI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR 168

MELIBAYEVA Soxibaxon

O‘ZBEK ANTROPONIMLARI PRETSEDENT BIRLIK SIFATIDA 176

RAHMATOVA Sevara Alisherovna

ESHQOBIL SHUKUR SHE‘RLARIDA TAKRORNING MATN QISMLARINI
BOG‘LASHDAGI ROLI 183

AZIZ MUSHTARIY!

2025-yilda qadrlı mushtariylarini 1-soni bilan mamnun qilgan “Turkologik tadqiqotlar” jurnali hay’ati sifatida, sharqona yangi yilimizning Turk dunyosi va butun insoniyat uchun tinchlik, farovonlik va muvaffaqiyatlarga to’la bo’lishini tilaymiz. Bu sonimizda “Turk dunyosi birligida O’zbekiston va Ozarbayjon aloqalarining ahamiyati”, “Turkiy tillar va Ozarbayjon terminologiyasi rivojida birinchi turkologiya qurultoyining o’rni”, Turkman tilida taqvimlar bilan bog’liq shaxs ismlari”, “O’rxun-Enasoy obidalari leksik qatlamining hozirgi o’zbek adabiy tili fonetik-semantik tizimida aks etishi”, “Birinchi Turkologiya qurultoyida mushtarak alifbo va til mavzulari turkiy xalqlarning umumiy muammosi sifatida” kabi bir qator til, madaniyat, tarix, terminologiyaga oid mavzular kiritilgan. Qardosh mamlakatlardagi olimlarning turkologik tadqiqotlar haqida yozgan maqolalari va ilmiy faoliyatlari, xalqlarimiz o’rtasidagi aloqalarni mustahkamlovchi ko’prik vazifasini o’taydi. Umid qilamizki, turk dunyosida amalga oshirilayotgan tadqiqotlar natijalari soha mutaxassilari, doktorant va magistrantlar, yosh tadqiqotchilar uchun foydali bo’ladi...

TAHRIRIYAT

DEAR READER!

As the board of the journal "Turkological Studies," which pleased its valued subscribers with its first issue in 2025, we wish that our oriental new year will be full of peace, prosperity, and success for the Turkic world and all humanity. This issue includes several topics related to language, culture, history, and terminology, such as "The importance of relations between Uzbekistan and Azerbaijan in the unity of the Turkic world," "The role of the First Turkology Congress in the development of Turkic languages and Azerbaijani terminology," "Personal names associated with calendars in the Turkmen language," "Reflection of the lexical layer of Orkhon-Enasoy monuments in the phonetic-semantic system of the current Uzbek literary language," "Common alphabet and language topics as a common problem of the Turkic peoples at the First Turkology Congress." Articles and scientific activities of scientists from fraternal countries on Turkological studies serve as a bridge that strengthens ties between our peoples. We hope that the research results conducted in the Turkic world will be helpful for specialists in the field, doctoral and master's students, and young researchers...

EDITORIAL BOARD

SEVGİLİ OKUYUCU!

2025 yilının 1. sayisiyla siz değerli okurlarımızı memnuniyetle karşilayan “Türkolojik Araştırmalar” dergisinin yönetim kurulu olarak, Yeni Yılımızın Türk dünyası ve tüm insanlık için barış, refah ve başarılarla dolu olmasını diliyoruz. Bu sayımızda, “Özbekistan-Azerbaycan İlişkilerinin Türk Dünyası Birlięi Açısından Önemi”, “Türk Dilleri ve Azerbaycan Terminolojisinin Geliřiminde Birinci Türkoloji Kongresi'nin Rolü”, “Türkmen Dilinde Takvimlerle İlgili Kişi Adları”, “Orhun-Yenisey Abidelerindeki Sözcükler Katmanının Modern Özbek Edebi Dilinin Fonetik-Semantik Sistemine Yansıması”, “Türk Halkların Genel Sorunu Olarak Birinci Türkoloji Kongresi'nde Ortak Alfabe ve Dil Konuları”, Özbekistan'ın Küresel Başarılarına Sosyokültürel Bir Yaklaşım ve 2024 Yılıının Analizi” gibi dil, kültür, tarih ve terminolojiye ilişkin pek çok konu yer almaktadır. Kardeş ülkelerdeki bilim adamlarının Türkoloji araştırmaları konusundaki makaleleri ve bilimsel faaliyetleri halklarımız arasındaki bağları güçlendiren bir köprü görevi görmektedir. Türk dünyasında yapılan araştırma sonuçlarının alan uzmanlarına, doktora ve yüksek lisans öğrencilerine, genç araştırmacılara faydalı olmasını diliyoruz...

YAYIN KURULU

УВАЖАЕМЫЙ ЧИТАТЕЛЬ!

Редакция журнала «Тюркологические исследования», радуя своих читателей первым номером в 2025 году, желает, чтобы Восточный Новый год был полон мира, процветания и успехов для тюркского мира и всего человечества. В данный выпуск журнала включен ряд статей на темы, связанные с языком, культурой, историей и терминологией, в частности, «Значение отношений Узбекистана и Азербайджана в единстве тюркского мира», «Роль Первого тюркологического съезда в развитии тюркских языков и азербайджанской терминологии», «Личные имена в туркменском языке, связанные с календарём», «Отражение лексического пласта Урхун-Енисейских памятников в современной фонетико-семантической системе узбекского литературного языка», «Общий алфавит и языковые темы на Первом тюркологическом съезде как общая проблема тюркских народов». Научные статьи по тюркологическим исследованиям и деятельность ученых из братских стран служат мостом, укрепляющим связи между нашими народами. Мы надеемся, что результаты исследований в тюркском мире будут полезны специалистам, докторантам и магистрантам, молодым исследователям...

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИИ

ESHQOBIL SHUKUR SHE'RLARIDA TAKRORNING MATN QISMLARINI BOG'LASHDAGI ROLI

RAHMATOVA Sevara Alisherovna,

O'zbekiston Milliy universiteti tayanch doktoranti

(Toshkent, O'zbekiston)

E-mail: ummuabdulaziz418@gmail.com

Annotatsiya: Badiiy adabiyotda takror nafaqat konnotatsiyani hosil qiluvchi, balki matn qismlarini bir-biriga bog'lovchi, uning yaxlitligini ta'minlovchi vosita hamdir. Takror nafaqat matn mazmunini shakllantiruvchi, balki muallif g'oyalarini yuzaga chiqaruvchi vosita vazifasini ham bajaradi. Ushbu maqolada poetik matnda takrorlarning tutgan o'rni, xususan, takrorning matn qismlarini bog'lashdagi ahamiyati xususida so'z boradi. Iste'dodli o'zbek shoiri Eshqobil Shukur she'rlarida qo'llangan leksik, morfologik va sintaktik birliklar takrori orqali matn qismlarida mantiqiy-semantik bog'lanishning yuzaga keltirilishi misollar orqali izohlanadi. Bunda she'rning misrasi bo'lib kelgan gap yoki so'z birikmasi she'r bandlarining turli o'rinlarida takror qo'llanganligi tahlil etiladi. Shu bilan birga, shoir she'rlarida qo'llangan qisman o'zgarishga uchragan takrorlarning ham matn qismlarini bog'lovchi, uning yaxlitligini ta'minlovchi vosita vazifasini bajarganligi bayon etiladi.

Kalit so'zlar: *matn, takror, semantik-mantiqiy bog'lanish, gap bo'laklari, so'z birikmasi, gap, til birliklari, she'r bandlari.*

EŞKABİL ŞÜKÜR'ÜN ŞİİRLERİNDE METİN PARÇALARININ BAĞLANMASINDA TEKRARIN ROLÜ

Özet: Bedî edebiyatta tekrar, yalnızca çağrışım yaratmanın bir yolu değil, aynı zamanda metnin parçalarını birleştirmenin ve bütünlüğünü sağlamanın da bir yoludur. Tekrar sadece metnin içeriğini oluşturmaz, aynı zamanda yazarın fikir oluşturma aracı olarak da hizmet eder. Bu makale şiirsel metinde tekrarların rolü, özellikle de metnin bölümlerini birbirine bağlamadaki önemi ele alınmaktadır. Yetenekli Özbek şairi Eşqobil Şükür'ün şiirlerinde kullanılan sözcük, biçim bilgisi ve sözdizimsel birimlerin tekrarı yoluyla metnin bazı kısımlarında mantıksal-anlamsal bağlantının oluşturulması örnekler üzerinden anlatılmaktadır. Bu durumda şiirin mısralarından müteşekkil cümleye veya şiir bentlerindeki muhtelif tamlamaların farklı yerlerde tekrarlanıp tekrarlanmadığına bakılır. Aynı zamanda şairin şiirlerinde kullanılan kısmen değiştirilmiş tekrarların, metnin parçalarını birbirine bağlama ve bütünlüğünü sağlama aracı olarak işlev gördüğü de belirtilmektedir.

Anahtar kelimeler: *Metin, tekrar, semantik-mantıksal bağlantı, cümle parçaları, kelime birleşimi, cümle, dil birimleri, şiir bentleri.*

THE ROLE OF REPETITION IN CONNECTING TEXT PARTS IN ESHQABIL SHUKUR'S POEMS

Abstract: In fiction, repetition is not only a means of creating connotation but also a means of connecting parts of the text and ensuring its integrity. Repetition not only forms the content of the text but also serves as a means of creating the author's ideas. This article deals with the role of repetitions in the poetic text, particularly the importance of repetition in connecting parts of the text. The creation of a logical-semantic connection in parts of the text through the repetition of lexical, morphological, and syntactic units used in the poems of the talented Uzbek poet Eshqobil Shukur is explained through examples. In this case, it is analyzed whether the sentence or phrase

that is the verse of the poem is repeated in different places of the verses of the poem. At the same time, it is stated that the partially changed repetitions used in the poet's poems connected parts of the text and ensured its integrity.

Key words: *text, repetition, semantic-logical connection, sentence fragments, word combination, sentence, language units, poem clauses.*

Kirish. Takror ko‘p funksiyali til hodisasi sanaladi. Takror nutqning ifodalaliligi, ta’sirchanligini ta’minlaydi, matndagi muhim ahamiyatga ega bo‘laklarni ajratib ko‘rsatishga, u orqali ifodalangan axborotni ta’kidlashga xizmat qiladi, ushbu bo‘lakka o‘quvchi e’tiborini qaratadi. Shu bilan birga, takror matn qismlarini bir-biriga bog‘lovchi, uning yaxlitligini ta’minlovchi vosita hamdir. Demak, takror til birliklarining matnda qo‘llanish xususiyatlarini namoyon qiladi.

Takror matnda qanday maqsadda, qanday ko‘rinishda qo‘llanishiga ko‘ra muhim stilistik vosita vazifasini o‘taydi. Ayniqsa, poetik matnda takrorning qo‘llanilishi ahamiyatli. Poetik matnda takrorning barcha turlari va funksiyalari ko‘zga tashlanadi. Chunki she’r takrorning xususiyatlarini to‘liq namoyon qiluvchi matn turidir. Takrorning matniy imkoniyatlaridan qanday foydalanish esa shoirning yuksak mahoratiga bog‘liq. Demak, adabiyotda takror shoirning individual uslubini ko‘rsatishga xizmat qiluvchi vosita sanaladi.

Mavzuga oid adabiyotlarning sharhi. Takror matnni semantik jihatdan shakllantiruvchi vositalardan biridir. G.G. Moskalchuk ta’kidlaganidek, “Takrorlar yagona referent voqelikni aks ettirar ekan, matnning mazmunini yaxlitligini hosil qilishga hissa qo‘shadi”[1].

Takror nafaqat konnotatsiyani hosil qiluvchi, balki matn qismlarini bir-biriga bog‘lovchi, uning yaxlitligini ta’minlovchi vosita hamdir. A.A.Minakova qayd etganidek, “takror – she’r qurilishining asosiy tamoyilidir, shuningdek, mikro va makromatn qurilishining juda samarali usullaridan biridir”[2]. Anglashiladiki, takror matnni tashkil qiluvchi, uning qismlarini bir-biri bilan bog‘lovchi vosita sifatida ahamiyatli.

Matn qismlarini bog‘lashda takrorning qanday turlaridan foydalanish ham ahamiyatli. M.Yo‘ldoshev matn qismlarini bog‘lanishi va unda takrorning ahamiyatini ta’kidlar ekan, quyidagilarni yozadi: “Matn kamida ikkita gapdan tuzilgan murakkab sintaktik butunlik. Gaplar o‘zaro turli bog‘lovchi va shakllantiruvchi vositalar yordamida birikadi. Ularga takroriy bo‘laklar, olmoshlar, xizmatik konstruksiyalar, zamon va makon ifodalovchi birliklar, kesimlarning zamon shakllari, modal so‘zlar kabi turli leksik-grammatik birliklar kiradi” ”[3]. Bundan ma’lum bo‘ladiki, muallif takroriy bo‘laklarni matn qismlarini bog‘lovchi vosita hisoblaydi.

M.Yo‘ldoshev va Q.Yadgorov “Badiiy matnning lisoniy tahlili” deb nomlangan asarida ham matn qismlarini bog‘lashda aynan qanday birliklar takrori muhim o‘rin tutishiga e’tibor qaratishib, bu muammoga quyidagicha munosabat bildirishgan: “Birinchil gapda qo‘llangan ayrim affikslar, so‘z, so‘z birikmasi yoki gaplarning keyingi komponentlar tarkibida takroran qo‘llanishi orqali matn shakllantirilishi mumkin”[4].

Matn qismlarini bog‘lashda takror turlarining roli turlicha. Takrorning alliteratsiya, assonans, anafora, epifora kabi turlari ekspressiv-emotsionallikni hosil qilishdan tashqari matn yaxlitligini ta’minlash, uning qismlarini bog‘lash uchun xizmat qiladi. Z.Muqimova anaforaning matn yaratilishidagi roliga quyidagicha baho bergan “... anafora, bir xil sintaktik qolipdagi gaplarni ketma-ket qo‘llash va turli lingvopoetik vositalar “ansambli” mazmun va ohang jihatidan ichki yaxlitlikka, o‘z “musiqasi”ga ega badiiyligi yuksak darajada bo‘lgan matn yaratilishiga xizmat qilgan”[5].

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu maqolada tavsiflash, semantik-sintaktik, kontekstual-matniy tahlil metodlaridan foydalanildi.

Tahlil va natijalar. Eshqobil Shukur she’rlarida takror she’riy matn qismlarini yanada jipslashtiruvchi va uning yaxlitligini ta’minlovchi vosita sifatida namoyon bo’lgan. Shoir til birliklari takrori orqali matn qismlarining o’zaro zich bog’lanishiga erishgan, natijada matnning yaxlitligi ta’minlangan. Bunday vaqtda bu birliklar matn qismlarini bog’lovchi vositalar vazifasini ham bajargan.

Shoir she’rlarida leksik, morfologik, sintaktik birliklar takrori yordamida matn qismlarining o’zaro bog’lanishi kuzatiladi.

Eshqobil Shukur she’rlarida leksik birliklarni turli bandlar tarkibida takror keltirish orqali matn qismlarining mantiqiy-semantik bog’lanishiga erishgan. Masalan:

*Tongda tandirini yoqar **kelinchak**,
Suprada etilar botmon xamiri.
Molxonada “mo”lab qo’yar erinchak
Elini tirsillab ketgan sigiri.*

*Choynakda uyalab to’lg’onar tutun,
Qo’radan angrayib qaraydi qo’ylar.
Kelin mamlakatday ro’zg’orning butun
Tashvishin ko’tarib yugurib elar.*

*Tip-tiniq saharga bag’ri to’ladi,
Shunday ado etar vazifasini:
Kelin tongda turib yirib oladi*

Dunyoning bir kunlik nasibasini. [7] (“Ro’zg’or butligi”)

Ushbu she’rning birinchi bandida *kelinchak*, ikkinchi va so’nggi bandida *kelin* so’zlari qo’llangan. Shoir bir tushunchani anglatuvchi *kelin* so’zini she’rning har bandida takrorlash orqali bu so’zni gapning muhim birligiga aylantirgan, shu bilan birga, matn qismlarining mantiqiy izchilligiga, semantik aloqadorligiga erishgan.

Shoir she’rning birinchi misrasida *kelinchak* so’zidan foydalangan. Bu so’z asosga *-chak* affiksini qo’shish bilan hosil bo’lgan bo’lib, erkalash-suyish konnotativ ma’nosiga ega. Keyingi misralarda shoir *kelin* so’zidan foydalangan va neytral, bo’yoqqa ega bo’lmagan ushbu so’z orqali she’rga jiddiylik ohangini olib kirgan. She’rda tongda turib, tandirda non yopayotgan *kelinchak* endi ro’zg’orning butun tashvishini yelkasida ko’tarib yelib-yugurib yurgan, tongda turib, dunyoning bir kunlik nasibasini olayotgan jiddiy bir inson darajasiga ko’tarilgan. Mana shu jiddiylikni she’rga singdirish uchun shoir *kelinchak* so’zini keyingi misralarda *kelin* tarzida takrorlagan.

Ba’zan she’rning oldingi va oxirgi satrlaridagi uzviy aloqani ta’minlash maqsadida takrordan foydalaniladi. Shoirning quyidagi she’rida shu holat kuzatiladi.

*Bukchaygan qora uy qoshida
O’rmak to’qib o’tirar **Dalvarzin momo**,
Oyning o’rog’iga,
Kunning oyog’iga
Shardozi boylar **Dalvarzin momo**.*

Bu o’rmakning boshi qayda, odog’i qayda? [7] (“Dalvarzin momoning qilichi”)

Ko‘rinadiki, she’rda *momo* izohlovchi bilan qo‘llangan *Dalvarzin* atoqli oti takrori orqali she’r satrlari o‘rtasida semantik-mantiqiy bog‘liqlik ta’minlangan.

Eshqobil Shukur she’rlarida gaplar takrori orqali matn qismlarining bir-biri bilan mantiqiy va semantik bog‘lanishi ko‘p kuzatiladi. Bunda she’rning misrasi bo‘lib kelgan gap turli o‘rinlarda takrorlanadi. Masalan:

1. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’rning boshida, o‘rtasida va oxirida aynan takrorlanadi.

Oy borib, omon qayt, ko‘nglim-a,

Tilimning ostida erir qayroqtosh.

Qirq qizning yuragi titrar qo‘limda,

Elkamga suyanar qirqta o‘n besh yosh.

Oy borib, omon qayt, ko‘nglim-a,

Mehr o‘chog‘ida kuyar bu jonim.

Olov sochib turar baxtli qo‘limda

Bitta vujudimga qirqta vijdonim.

Oy borib, omon qayt, ko‘nglim-a,

Yo‘l olib safari bexatarlardan.

Men axir bir og‘a qirqta singlimga,

Himoya qarzim bor kabutarlardan.

Oy borib, omon qayt, ko‘nglim. [8] (“Ruhning parvozi”)

Berilgan she’rning birinchi bandi boshida kelgan “*Oy borib, omon qayt, ko‘nglim-a*” undalma bilan murakkablashgan sodda gap har bir bandning boshida takrorlangan. Natijada she’r qismlari yanada jips bog‘langan, bu esa she’riy matnning butunligini ta’minlashga olib kelgan.

N.Erkinova esa ushbu she’rdagi *-a* yuklamasiga e’tiborini qaratib, uning emotsionallikni ifodalab kelganligini quyidagicha bayon qilgan: “Ushbu she’riy parchada *-a* yuklamasi *ko‘nglim-a* murojaat birligi tarkibida ishlatilgan. Shoir she’riy misrada emotsional-ekspressivlikka erishish maqsadida murojaat birligiga *-a* yuklamasi orqali qo‘shimcha ma’no yuklagan. Aslida, bu yuklama so‘roq yuklamasi hisoblansa-da, misra tarkibida murojaatni kuchaytirish, unga ta’kid ma’nosini yuklash vazifasini bajargan. Yuklamaning takror qo‘llanishi ham she’rda ta’sirchanlikni yuzaga keltirgan. Bizningcha, shoirning ko‘ngiliga *ko‘nglim-a* deb murojaat qilishida biroz mahzunlik, achinish hissi yashiringan”[6].

Anglashiladiki, shoir takror yordamida o‘quvchi e’tiborini she’rda ifodalangan asosiy g‘oyaga qaratishga muvaffaq bo‘lgan. Mazkur holat shoirning takrorga alohida e’tibor qaratishi, uning funksional imkoniyatlaridan unumli foydalanganligini ko‘rsatadi.

2. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’rning o‘rtasida va oxirida aynan takrorlanadi. Bunday holatda she’r o‘rtasida va oxirida kelgan takror misra vertikal holatda o‘zidan oldingi she’r satrlarini bir-biri bilan semantik va mantiqiy aloqada bo‘lishini ta’minlaydi.

Kesaklar kurtaklar qo‘ng‘ir shudgorda,

Qorday qanot yoyib suzar tumanlar.

Tilab olganimsan o‘zing bahordan,

Ertaklar o‘stirar bizning chamanlar.

Dala o‘rtasida yolg‘iz bir so‘qmoq

*Ketmoqda boshiga ko‘tarib seni.
Oltin mevalarin uzatar chaqmoq,
Osmon sohib tashlar gavharlarini.
Kel, birga yashaylik afsonalarda,
Tuban dunyoparast dunyolardan kech.
Tuyg‘ular quvilgan koshonalarda
Yuraklar, sevgilar gullarmidi hech?
Sevgiday mastona, hayrona dala
Niholday o‘stirar ertaklarini.
Dala osmonida yetmish ming malak,
Nurdan to‘qir sening ko‘ylaklaringni.*

Kel, birga yashaylik afsonalarda... (“Ertaklar dalasi”)

3. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she‘rning faqat birinchi va ikkinchi bendlari boshida aynan takrorlanadi:

***Yana chegaradan chiqib ketibman,**
Xavotir xurjuni keng orqangizda.
Faqat pul ekilgan... Xudbinlik o‘sgan,
Gul izlab yuribman tomorqangizdan.*

***Yana chegaradan chiqib ketibman...**
Tilingiz achishar kuygan qo‘l kabi,
Jilmayib turardi mening chehramda
Mangu qovjiragan haqiqat labi.*

*Deysiz: “Haddingni bil, har so‘z xavflidir”:
Faqat shu sizdagi bor bunyodkorlik.
Menga chegarani buzmoq zavqlidir,
Sizga esa zavqli ehtiyotkorlik. [8] (“Xudbinlik”)*

She‘rdan anglashiladiki, she‘rning birinchi bandi boshidagi takror misra keyingi band bilan, o‘z navbatida, kkinchi band boshida takrorlangan misra keyingi band bilan mantiqiy bog‘lanishni yuzaga keltirgan.

4. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she‘riy matnning birinchi va oxirgi misrasida aynan takrorlanadi:

***Sochlari sumbul-sumbul... Sochlari...**
Kelbat kerib kelayotgan kelinoy,
Oy bilan ochib ko‘ngil... qoshlari
Oyning kamin to‘layotgan kelinoy.
Sochingizning savdolari boshimda,
Ichingizda sirlar ketdi siz bilan,
Dardlaringiz qoldi mening toshimda.
Xil‘ati taraq-taraq, xil‘ati
Yaraq-yaraq kelayotgan kelinoy.
Sarv ila bas boylashib kelbati,
Sarvning kamin to‘layotgan kelinoy.
Sarv qaddingiz savdolari bo‘ynimda,*

*Ochilmagan gullar ketdi siz bilan,
Bir o‘chog‘ cho‘g‘ qoldi mening qo‘ynimda.
Sochlari sumbul-sumbul... Sochlari... . [9] (“Sochlari...”)*

5. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she‘rning birinchi, uchinchi va oxirgi misrasida aynan takrorlanadi.

Eshqobil Shukur she‘rlarida takrorning turli ko‘rinishlari uchraydi. Quyidagi she‘rda 1+3+9 formatidagi takror kuzatiladi:

*Men qo‘rqaman majnuntolning arazlashidan,
Shoxlarining titrog‘ida yig‘lar “Munojot”.
Men qo‘rqaman majnuntolning arazlashidan,
O‘tinaman, ranjitmagin sen uni, hayot.
Samolarga iltijolar yo‘llayman tunlar,
Ko‘zlarimda sokin-sokin chayqaladi dard.
Majnuntolni chetlab o‘tsin arazli kunlar,
Majnuntolning yaprog‘ida uxlab qolsin baxt.*

Men qo‘rqaman majnuntolning arazlashidan...[8](“Men qo‘rqaman majnuntolning arazlashidan”)

Shoir ushbu she‘rda birinchi misrani uchinchi qatorda aynan keltirish orqali ushbu misrada ifodalangan voqelikni aktuallashtirgan, unga urg‘u bergan.

6. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she‘riy matn bandlarining boshi va oxirida aynan takrorlanadi:

*Qani, sening ovozing?!
Chorlayman, bo‘g‘zimga tiqilar tog‘- Tosh.
Ko‘zim qirg‘og‘ini to‘lqinlar buzar.
Ko‘ksimga medalday osilar bardosh,
Ovozga aylanar quloqlar, ko‘zlar.
Qani, sening ovozing?..*

*Qani, sening ovozing?!
Tilimni edirdim to‘tiqushlarga,
Og‘iz bo‘shlig‘imda baqirar yurak.
Umrinni alishdim shirin tushlarga.
Butun xalq yo‘qotgan eng go‘zal ertak –*

Qani, sening ovozing?... [8] (“Qani, sening ovozing?!”)

Ko‘rinadiki, ushbu she‘rdagi so‘roq gap takrori takror san‘atiga o‘ziga xos individual yondashuv natijasidir. Xarakterli jihati, she‘r sarlavhasi bo‘lgan “Qani, sening ovozing?!” so‘roq gapi birvaqtda she‘riy matnda misra ham bo‘lib kelgan. Bu misra matn bandlari boshi va oxirida aynan takrorlangan. Natijada ushbu misra o‘quvchi e‘tiborini tortuvchi aktual bo‘lakka aylangan. Shu bilan birga, matn bandlari orasida zich semantik-mantiqiy bog‘lanishni hosil qilishga xizmat qilgan.

7. Gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she‘r bandlari oxirida aynan takrorlanadi.

Eshqobil Shukurning quyidagi she‘rda gap shaklidagi *Ena qiz uxlasin, ena qiz...* misrasi 4 o‘rinda band oxirida takror ishlatilgan. Natijada she‘r bandlari orasida zich semantik-mantiqiy aloqa-bog‘lanish yuzaga kelib, she‘riy matnning yaxlitligi ta‘minlangan:

*Allasin yulduz aytsin,
Tun aytsin, kunduz aytsin,
Ena qiz uxlasin, ena qiz...*

*Kemaday chayqalar belanchak,
Shamollar soladi halinchak,
Ena qiz uxlasin, ena qiz...*

*Ochilib-sochilar kechalar,
Erkalar nordon yeb chechalar,
Ena qiz uxlasin, ena qiz...*

*Qadamlarga kulsin eshiklar,
Go‘daklarga to‘lsin beshiklar,
Ena qiz uxlasin, ena qiz... [8] (“Mehrinisoga aytgan allamiz”)*

She’rga e’tibor qaratilsa, shoir takrorning yangi bir individual usulini hosil qilgan. Ya’ni *Ena qiz uxlasin, ena qiz...* misrasi tarkibidagi *ena qiz* so‘z birikmasining ham takrorlanishi natijasida “takror ichidagi takror” hodisasi yuzaga kelgan.

Eshqobil Shukurning quyidagi she’rda ham individual takrorlarni hosil qilishi kuzatiladi. Ushbu she’rda ham gap, ham so‘z birikmasi takrori matn bandlarini bog‘lashda, she’rning yaxlitligini ta’minlashda muhim o‘rin tutgan:

*Yo‘lovchi, ayt, qizg‘in diydorlar qayda,
Bir savolga toldim dardimni ayta,
Bu ko‘hna yo‘llarda biz yana qayta,
Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?*

*Bu yo‘l osmon bilan tutashgan yo‘ldir,
Unda keluvchidan ketuvchi mo‘ldir,
Sen menga bir issiq tabassum qoldir,
Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?*

*Uzrliman tanish-notanishlardan,
Kimga naf tan olish yo tonishlardan,
Bir hovuch qor qoldir menga qishlardan,
Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?*

*Bu yo‘l ikki dunyo tutashgan yo‘ldir,
Yo‘lovchi, horigan ko‘nglimga qo‘l ber,
Menga bittagina shirin so‘z qoldir,
Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?*

(“Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?..”)

Shoir bu she’rida saralavha bo‘lib kelgan *Ko‘risharmizmi yo ko‘rishasmizmi?* so‘roq gapini she’riy matn bandlari oxirida ham takrorlaydi va bandlar orasida o‘zaro bog‘liqlikni yuzaga keltiradi. Shu bilan birga, she’rda *bu ko‘hna yo‘l* so‘z birikmasini 2 o‘rinda *bu yo‘l* so‘z tarzida takrorlab, matn bandlari o‘rtasida semantik aloqani ta’minlaydi.

8. Undalmalar shaklidagi misra she’rning boshida, o’rtasida va oxirida aynan takrorlanadi.

Yo’lda qolgan yo’lovchining qo’lovchisi,

Yo’lsizlarni ravon yo’lga yo’lovchisi,

Qoq sahroda soya bergan, buloq bergan,

Qumda qolgan qulunlarning so’rovchisi.

Suringanda tulporlarga madad bo’lgan,

Aro yo’lda qaqshaganga qanot bo’lgan,

Qora boshning qorong’ida qarovchisi,

Yo’lda qolgan yo’lovchining qo’lovchisi.

Manzil yiroq, umid sendan, najot sendan,

O’limlarning qurshovida hayot sendan,

Jon rishtasin Haq nuriga ulovchisi,

Yo’lda qolgan yo’lovchining qo’lovchisi. (“Sado”)

Ushbu she’rning 3 o’rnida yoyiq undalma takrorlangan. Shoir ushbu undalmani takror qo’llash orqali uni aktual bo’lakka aylantirgan. Shu bilan birga matn satrlari o’rtasida yuqoridan pastga tomon uzviy semantik-mantiqiy aloqani hosil qilib, matn yaxlitligiga erishgan.

Eshqobil Shukur she’rlarida takrorning qisman o’zgarishga uchragan turlari ham kuzatiladi.

1. Birinchi misraning kesimi qisman o’zgartirilib, boshqa bo’laklari oxirgi misrada aynan takrorlanadi:

1. Qaylardan kelyapsan, qiblaning qizi,

Nega tirnog’ingdan tizzanggacha qon?..

Zarxaltangda qancha oshiq yulduzi,

Oyog’ing ostida necha dil talqon...

Qaylarga ketyapsan, qiblaning qizi?.. [7] (“Qaylardan kelyapsan...”)

Ushbu misolda she’rning birinchi misrasi oxirgi misrasida qisman o’zgarish yuz bergan. Ya’ni birinchi misradagi *kelyapsan* kesimi so’nggi misrada *ketyapsan* shaklida berilgan. Bunday holatda ham takror matn qismlarini bog’lovchi, uning yaxlitligini ta’minlovchi vosita vazifasini bajaradi:

2. Birinchi misraning to’ldiruvchi va kesimi aynan takrorlanib, boshqa bo’laklari oxirgi misrada o’zgartiriladi:

*Bu g’arib kulbaga **chiroq yoqib qo’y,***

Shamolday o’tkinchi g’arib yo’lovchi.

Men ketdim, mung’aygan yuragim qoldi,

*G’arib xarobaga **chiroq yoqib qo’y.** [7]*

Ushbu she’rda to’ldiruvchisi vazifasida kelgan chiroq so’zi, kesim vazifasidagi *qo’y* so’zi she’rning birinchi va oxirgi misralarida takrorlangan, ammo boshqa bo’laklar (aniqlovchi, hol) boshqa so’zlar bilan almashtirilgan. Shunga qaramay, she’rda misralarning semantik-mantiqiy aloqasi yuzaga kelgan, matnning yaxlitligi ta’minlangan.

Umuman, Eshqobil Shukur qisman o’zgarishlar bilan takrorlanuvchi birliklardan ham unumli foydalanib, she’riy matn qismlarini bir-biri bilan uzviy aloqasini ta’minlashga harakat qilgan. Natijada uning she’rlari yaxlit sintaktik butunlikka ega bo’lgan.

Xulosa va takliflar. Xullas, shoirning she’rlarida bu kabi gaplar, so’z birikmalari, undalmalar takrori she’riy matnning turli qismlarida uchraydi va nafaqat konnotatsiyani yuzaga

keltiradi, balki matn qismlarini bog‘lashga, uning yaxlitligini ta’minlashga xizmat qiladi. Shoir she’rlarida leksik, morfologik, sintaktik birliklar takrori yordamida matn qismlarining o‘zaro bog‘lanishi ta’minlangan. Eshqobil Shukur she’rlarida gaplar takrori muhim ahamiyatga ega. Bunda: 1) gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’ning boshida, o‘rtasida va oxirida aynan takrorlanadi; 2) gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’ning o‘rtasida va oxirida aynan takrorlanadi; 3) gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’ning faqat birinchi va ikkinchi bandlari boshida aynan takrorlanadi; 4) gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’riy matnning birinchi va oxirgi misrasida aynan takrorlanadi; 5) gap yoki so‘z birikmasi shaklidagi misra she’ning birinchi, uchinchi va oxirgi misrasida aynan takrorlanadi.

Eshqobil Shukur she’rlarida individual takrorlar, qisman o‘zgarishga uchragan takrorlar ham kuzatiladi. Takrorning qisman o‘zgarishga uchragan turlarida: 1) birinchi misraning kesimi qisman o‘zgartirilib, boshqa bo‘laklari oxirgi misrada aynan takrorlangan; 2) birinchi misraning to‘ldiruvchi va kesimi aynan takrorlanib, boshqa bo‘laklari oxirgi misrada o‘zgartirilgan.

Iqtiboslar/ References/ Kaynaklar/ Сноски:

1. Москальчук Г.Г. Структура текста как синергетический процесс. – М.: Едиториал УРСС, 2003. – С. 24.
2. Минакова А. А. Типы повторов и их функции в поэтических текстах Евгения Евтушенко: Автореф. дисс. ... канд филол. наук. – Майкоп. 2012. – С. 4.
3. Йўлдошев М. Бадий матн ва унинг лингвопоэтик таҳлили асослари. – Тошкент: Фан, 2007. – Б.27.
4. Муқимова З. Ўткир Ҳошимов асарлари тилининг лингвопоэтик ва лингвомаданий хусусиятлари: Филол. фан. бўйича фалс. д-ри (PhD) ... дисс. – Тошкент, – Б.73.
5. Йўлдошев М. Ядгаров Қ. Бадий матннинг лисоний таҳлили. – Тошкент, 2007. – Б.97.
6. Erkinova N. Eshqobil Shukur she'rlarining lingvopoetik tadqiqi: Filol. fan. bo'yicha falsafa d-ri (PhD)... diss.– Toshkent, 2024. – B. 88.
7. Эшқобил Шукур. Ҳамал айвони. – Тошкент: Шарқ, 2002. -Б. 31, 94, 136.
8. Эшқобил Шукуров. Сочлари сумбул-сумбул. – Тошкент: Гафур Гулом, 1988. – Б. 8, 13, 14, 16, 44, 61.
9. Эшқобил Шукур. Яшил кушлар. – Тошкент: Ёзувчи, 1995. – Б.72.

**BULLETIN OF THE
INTERNATIONAL JOURNAL
“TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

In order to implement programs and projects developed to accelerate the relationship envisaged at the summit of the Organization of Turkic States held in Samarkand, as well as to coordinate and highlight the research work carried out in the field of Turkic studies, the International Journal “Turkological Research” at Samarkand State University named after Sharof Rashidov passed the state registration. The journal is intended to publish the results of scientific research in the field of Turkic languages and dialects, the history of linguistic and literary relations of the Turkic peoples of Central Asia, the socio-cultural field. There are such headings as a young researcher, memory and our anniversaries. Articles written in Uzbek, Turkish, Russian, English and all Turkic languages are accepted.

The scientific journal is based on the decision of the Higher Attestation Commission of the Ministry of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan dated May 8, 2024 and numbered 354/5; It is included in the list of scientific publications that are recommended for candidates to receive the Doctor of Philosophy (PhD) and Doctor of Science (DSc) academic degrees in the fields of history and philology to publish their scientific results due to their theses.

**THE JOURNAL PUBLISHES ARTICLES
IN THE FOLLOWING AREAS:**

- ✓ History of socio-cultural relations of the Turkic peoples;
- ✓ Research of the Turkic World;
- ✓ Dialectology of Turkic languages;
- ✓ Geopolitics of the Turkic World;
- ✓ Folklore Studies;
- ✓ Comparative Linguistics and Literary Studies;
- ✓ Literary Relations and Translation Studies.

CONTACT ADDRESS:

Mailing Address:

140104, University boulevard, 15,
Samarkand, Uzbekistan,

Research Institute of Turkology under
Samarkand State University named after
Sharof Rashidov

Phone:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Email:

turkologiya.samdu@gmail.com

Website:

<https://turkologiya.samdu.uz>

REQUIREMENTS FOR ARTICLES:

1. The article is presented on 8-10 pages;
 2. Article structure:
 1. The text of the article should be prepared in Times News Roman font, size 14, left: 3 cm, right: 1.5 cm, top and bottom: 2 cm; in A4 format in 1.15 intervals.
 2. The title of the article, surname, name and patronymic of the author (authors) are indicated in full and written in capital letters.
 3. Position, academic title, place of work (study), region, republic, telephone number, email address and ORCID number of the author (authors) are indicated in full.
 4. The abstract should consist of a brief content and importance of the article, results.
 5. At the beginning of each article, there should be an annotation in 2 other languages (optionally selected from Uzbek, English, Russian and Turkish) in addition to the language in which the article is written.
 6. The abstract should be no more than 120-150 words.
 7. At the bottom of the abstract, 7-10 keywords should be given that illuminate the content of the article.
 8. The article should be prepared in the following form:
 - a) Introduction;
 - b) Main part;
 - c) Results and Discussions;
 - d) Conclusions;
 - e) List of literature (References) – in alphabetical order;
 - f) Citations are given in brackets in the form of the author's surname - date of publication - page (Muminov, 2020: 25);
 - g) Figures, drawings, tables, diagrams are designated in Arabic numerals as "Figure". Signs or pointers are placed under the figure, in the next line, in the middle and highlighted in bold.
- The topic of the scientific article submitted by the author (or co-authors) must correspond to the journal's columns.
 - Articles can be submitted in Uzbek, English, Russian, and all other Turkic languages.
 - The author(s) are responsible for the scientific validity, reliability and plagiarism of the information and evidence presented in the article;
 - Articles will be considered. The journal publishes only articles recommended by experts;
 - Articles not requested will not be published and will not be returned to the authors;
 - Only 1 article of the author is published in 1 issue of the journal.

“TURKOLOGIK TADQIQOTLAR” XALQARO JURNALINING AXBOROT XATI

Davlatimiz tomonidan olib borilayotgan ijtimoiy-ma'rifiy, ilm-fanni rivojlantirishga qaratilgan siyosat, Turkiy Davlatlar Tashkilotining Samarqandda o'tkazilgan sammitida ko'zda tutilgan o'zaro aloqalarni jadallashtirish bo'yicha ishlab chiqilgan dastur va loyihalarni amalga oshirish hamda turkologiya sohasida olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarini muvofiqlashtirish va yoritish maqsadida Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universitetida “Turkologik tadqiqotlar” xalqaro jurnali ta'sis etildi. Jurnal turkiy til va shevalar, Markaziy Osiyo turkiy xalqlari lisoniy va adabiy aloqalari tarixi, ijtimoiy-madaniy sohalarda amalga oshirilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining natijalarini e'lon qilishga mo'ljallangan. Jurnalda muharrir minbari, tadqiqotlar, ilmiy axborot, taqriz va e'tirof, ilmiy anjuman, yosh tadqiqotchi, xotira, yubilyarlarimiz kabi ruknlar mavjud. O'zbek, turk, rus, ingliz va barcha turkiy tillarda yozilgan maqolalar qabul qilinadi.

Ilmiy jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAKning 2024-yil 8-maydagi 354/5-sonli rayosat qarori asosida tarix, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

JURNAL QUYIDAGI YO'NALISHLARDAGI MAQOLALARNI NASHR QILADI:

- ✓ Turkiy xalqlarning ijtimoiy-madaniy aloqalari tarixi
- ✓ Turk dunyosi tadqiqotlari
- ✓ Turkiy tillar dialektologiya
- ✓ Folklorshunoslik
- ✓ Qiyosiy tilshunoslik va adabiyotshunoslik
- ✓ Adabiy aloqalar va tarjimashunoslik.

MUROJAAT UCHUN MANZIL:

Pochta manzili:

140104, Universitet xiyoboni, 15-uy,
Samarqand, O‘zbekiston,
Sharof Rashidov nomidagi Samarqand
davlat universiteti huzuridagi
Turkologiya ilmiy-tadqiqot instituti

Telefon:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Elektron pocha:

turkologiya.samdu@gmail.com

Veb-sayt:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAQOLALARGA QO‘YILADIGAN TALABLAR:

- Maqola 8-10 sahifa hajmida taqdim etiladi;
- Maqolaning tarkibiy tuzilishi:
 1. Maqola matni Times News Roman shriftida, 14 kattalikda, chap: 3 sm, o‘ng: 1,5 sm, yuqori va quyi: 2 sm; 1,5 intervalda, A4 shaklida tayyorlanishi lozim.
 2. Maqola sarlavhasi, muallif(lar)ning familiyasi, ismi va otasmi to‘liq holatda katta harflar bilan yozilishi kerak.
 3. Muallif(lar)ning lavozimi, ilmiy unvoni, ish (o‘qish) joylari, viloyat, Respublika, telefon raqami, elektron pochta manzili va ORCID raqqami to‘liq keltirilishi kerak.
 4. Annotatsiya, maqolaning qisqacha mazmun va ahamiyati, natijalardan iborat bo‘lishi lozim.
 5. Har bir maqola boshida maqola yozilgan tildan tashqari yana 2 tilda (o‘zbek, ingliz, rus va turk tillaridan ixtiyoriy ravishda tanlanadi) annotatsiya bo‘lishi lozim.
 6. Annotatsiya 120-150 so‘zdan ko‘p bo‘lmagan shaklda bo‘lishi kerak.
 7. Annotatsiyaning pastki qismida maqola mazmunini yorituvchi 7-10 ta tayanch so‘zlar keltirilishi kerak.
 8. Maqola quyidagi shaklda tayyorlanishi kerak:
 - a) Kirish (Introduction);
 - b) Asosiy qism (Main part);
 - c) Natijalar va muhokama (Results and Discussions);
 - d) Xulosalar (Conclusions);
 - e) Adabiyotlar (References) – alifbo tartibida keltiriladi;
 - f) Havola(snokalar)lar qavsda muallif familiyasi – nashr sanasi – sahifasi (Mo‘minov, 2020: 25) shaklida keltiriladi;
 - g) Rasm, chizma, jadval, diagrammalar «Rasm» deb arab raqamlari bilan qayd etiladi. Belgi yoki ishoralar – rasm ostida, keyingi qatorda, o‘rtada joylashtiriladi va qoraytirilgan shrift bilan belgilanadi.
- Muallif (yoki hammualliflar) tomonidan taqdim etilayotgan ilmiy maqola mavzusi jurnal ruknlariga mos kelishi shart.
- Maqolalar o‘zbek, ingliz, rus va barcha turkiy tillarda taqdim etilishi mumkin.
- Maqolada keltirilgan ma’lumot va dalillarning ilmiy asoslanganligi, ishonchli va ko‘chirmachilik holatlari uchun muallif(lar) mas’uldir;
- Maqolalar ekspertiza qilinadi. Ekspertlar tomonidan tavsiya etilgan maqolalargina jurnalda chop etiladi;
- Tavsiya etilmagan maqolalar chop etilmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi;
- Jurnalning 1 ta sonida muallifning faqat 1 ta maqolasi chop etiladi.

**БЮЛЛЕТЕНЬ
МЕЖДУНАРОДНОГО ЖУРНАЛА
"ТУРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ"**

В целях реализации программ и проектов, разработанных для ускорения взаимоотношений, предусмотренных на состоявшемся в Самарканде саммите Организации Тюркских Государств, а также координации и освещения научно-исследовательской работы, проводимой в области тюркологии, Международный журнал, Самаркандского государственного университета имени Шарофа Рашидова, «Тюркологические исследования» прошел государственную регистрацию. Журнал предназначен для публикации результатов научно-исследовательских работ в области тюркских языков и диалектов, истории языковых и литературных связей тюркских народов Средней Азии, социокультурной области. Есть такие рубрики, как молодой исследователь, память и наши юбилеи. Принимаются статьи, написанные на узбекском, турецком, русском, английском и всех тюркских языках.

Научный журнал на основании решения Высшей аттестационной комиссии (ВАК) Министерства высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан от 8 мая 2024 года под номером 354/5; Он включен в перечень научных изданий, рекомендуемых кандидатам на получение ученых степеней доктора философии (PhD) и доктора наук (DSc) в области истории и филологии для публикации своих научных результатов по своим диссертациям.

**В ЖУРНАЛЕ ПУБЛИКУЮТСЯ
СТАТЬИ ПО СЛЕДУЮЩИМ
НАПРАВЛЕНИЯМ:**

- ✓ История социально-культурных отношений тюркских народов;
- ✓ Исследования тюркского мира;
- ✓ Диалектология тюркских языков;
- ✓ Геополитика тюркского мира;
- ✓ Изучение фольклора;
- ✓ Сравнительное языкознание и литературоведение;
- ✓ Литературные отношения и переводоведение.

КОНТАКТНЫЙ АДРЕС:

Почтовый адрес:

140104, Университетский бульвар,
15, город Самарканд, Узбекистан,
Научно-исследовательский
институт Тюркологии при
Самаркандском Государственном
Университете имени Шарофа
Рашидова

Телефон:

+998 91 527 68 22

+998 99 596 35 69

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

Электронная почта:

turkologiya.samdu@gmail.com

Веб-сайт:

<https://turkologiya.samdu.uz>

ТРЕБОВАНИЯ К СТАТЬЯМ:

- К публикации принимаются статьи объемом 8-10 страниц;
- Структура статьи:
 1. Текст статьи должен быть выполнен шрифтом Times News Roman, размером 14 пунктов, слева: 3 см, справа: 1,5 см, сверху и снизу: 2 см; с межстрочным интервалом 1,15, формат листа A4.
 2. Название статьи, фамилия, имя и отчество автора(ов) должны быть написаны заглавными буквами в полном регистре.
 3. Должность, ученое звание, места работы(учебы), регион, Республика, номер телефона, адрес электронной почты и ORCID-номер автора(ов) должны быть указаны полностью.
 4. Аннотация должна состоять из краткого содержания и важности статьи, результатов.
 5. В начале каждой статьи, помимо языка, на котором написана статья, должна быть аннотация на 2-х других языках (на выбор – узбекский, английский, русский и турецкий).
 6. Аннотация должна содержать не более 120-150 слов.
 7. Внизу аннотации должно быть 7-10 ключевых слов, освещающих содержание статьи.
 8. Статья должна быть подготовлена в виде:
 - a) Вступление (Introduction);
 - b) Основная часть (Main part);
 - c) Результаты и обсуждение (Results and Discussions);
 - d) Выводы (Conclusions);
 - e) Литература (References) – в алфавитном порядке
 - f) Ссылка(сноски) приводится в скобках в виде фамилии автора – дата публикации – страница (Муминов, 2020: 25);
 - g) Рисунки, чертежи, таблицы, схемы нумеруются арабскими цифрами и обозначаются как «Рисунок». Знаки или указатели размещают под рисунком, в следующей строке, посередине и выделяют жирным шрифтом.
- Тема научной статьи, представленной автором (или соавторами), должна соответствовать рубрикам журнала.
- Статьи могут быть представлены на узбекском, английском, русском и всех других тюркских языках.
- Автор(ы) несут ответственность за научную обоснованность, достоверность и плагиат информации и доказательств, представленных в статье;
- Статьи рецензируются. В журнале публикуются только статьи, рекомендованные экспертами;
- Нерекомендованные статьи не публикуются и не возвращаются авторам;

“TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI” DERGİSİNİN BÜLTENİ

Özbekistan Cumhuriyeti devletinin sosyal-eğitimsel ve bilimsel gelişme politikasının başarılı şekilde uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla, Semerkant'ta düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatının zirvesinde öngörülen karşılıklı ilişkilerin hızlandırılması için geliştirilen program ve projeleri uygulamak, bilimsel çalışmaları koordine etmek, Türkoloji alanında yürütülen araştırma çalışmaları Şeraf Reşidov adına Semerkant Devlet Üniversitesi, Uluslararası “Türkoloji Araştırmaları” dergisini tescil etmiştir. Dergi, Türk dili ve lehçeleri, Orta Asya Türk topluluklarının dil ve edebiyat ilişkileri tarihi, sosyo-kültürel alanlardaki bilimsel ve araştırma çalışmalarının sonuçlarını yayınlamayı amaçlamaktadır. Dergimizde editör kürsüsü, araştırma, bilim dünyasından, inceleme ve tanıma, bilimsel konferans, genç araştırmacı, hatıra, yıldönümleri gibi sütunlar yer almaktadır. Özbekçe, Türkçe, Rusça, İngilizce ve tüm Türk lehçelerinde yazılmış makaleler kabul edilmektedir.

Bilimsel dergi, Özbekistan Cumhuriyeti Yükseköğrenim, Bilim ve İnovasyon Bakanlığı'na bağlı Yüksek Kabul Komisyonu'nun 8 Mayıs 2024 tarihli ve 354/5 sayılı kararına esasen; tarih, filoloji alanlarında Felsefe Doktoru (Doktora) ve Bilim Doktoru (DSc) akademik derecesini almaya aday kişilerin tezleri dolayısıyla bilimsel sonuçlarını yayınlaması tavsiye edilen ilmi yayınlar listesine dâhil edilmiştir.

DERGİ AŞAĞIDAKİ ALANLARDA MAKALELER YAYINLAMAKTADIR:

- ✓ Türk Dünyasındaki sosyo-kültürel ilişkilerin tarihi;
- ✓ Türk Dünyası araştırmaları;
- ✓ Türk Lehçeleri diyalektolojisi;
- ✓ Türk Dünyasının jeopolitiği;
- ✓ Folklor çalışmaları;
- ✓ Karşılaştırmalı dilbilim ve edebiyat çalışmaları;
- ✓ Edebi ilişkiler ve çeviri çalışmaları.

İLETİŞİM ADRESİ:

Posta adresi:

140104, Üniversite Bulvarı, 15,
Semerkant şehri, Özbekistan, Şeraf
Reşidov adına Semerkant Devlet
Üniversitesine bağlı Türkoloji
Araştırmaları Enstitüsü

Telefon:

+998 99 582 93 81

+998 97 911 93 81

Telegram ID:

@turkologiya2025

E-posta:

turkologiya.samdu@gmail.com

İnternet sitesi:

<https://turkologiya.samdu.uz>

MAKALE YAZIM KURALLARI:

- Makale 8-10 sayfada sunulur;
- Makale'nin yapısı:
 1. Makale metni Times New Roman yazı tipinde, 14 punto büyüklükte, sol kenarından 3 cm'lik, sağ kenarından 1,5 cm'lik, üst ve alt kenarından 2 cm'lik boşluk bırakılarak, tek sütun olarak, 1,15 satır aralığında, A4 boyutunda hazırlanmalıdır.
 2. Makalenin başlığı, yazar(lar)ın soyadı, adı ve baba adı tam olarak büyük harflerle yazılmalıdır.
 3. Yazar(lar)ın pozisyonu, akademik ünvanı, çalıştığı (öğrendiği) yer, bölgesi, cumhuriyeti, telefon numarası, e-posta adresi ve ORCID numarası eksiksiz olarak verilmeli.
 4. Özet, makalenin amacını, önemli bulgularını ve sonuçlarını içermelidir.
 5. Her makalenin başında, makalenin yazıldığı dilin yanı sıra 2 dilde de (isteğe bağlı olarak Özbekçe, İngilizce, Rusça ve Türkçe arasından seçilecek) açıklama bulunmalıdır.
 6. Özet, 120-150 sözcüğü geçmeyecek şekilde yazılmalıdır.
 7. Özeti alt kısmında makalenin içeriğini tanımlayacak en az 7, en fazla 10 anahtar kelimeye yer verilmelidir.
 8. Makale, aşağıdaki formatda hazırlanmalıdır:
 - a) Giriş (Introduction);
 - b) Ana bölüm (Main part);
 - c) Sonuçlar ve tartışma (Results and Discussions);
 - d) Sonuçlar (Conclusions);
 - e) Kaynakça (References) alfabetik olarak sıralanmalıdır;
 - f) Bağlantılar (dipnotlar) yazarın soyadı - yayın tarihi - sayfa şeklinde parantez içinde verilecektir (Muminov, 2020: 25);
 - g) Resim, çizim, tablo, diyagramlar "Resim" olarak Arap rakamları ile kaydedilir. İşaretler resmin altına, bir sonraki satıra, ortaya yerleştirilir ve koyu yazılır.
- Yazarın (veya ortak yazarların) sunduğu bilimsel makalenin konusu dergi sütunlarıyla örtüşmelidir.
- Makaleler Özbekçe, İngilizce, Rusça ve tüm Türk dillerinde gönderilebilir.
- Makalede sunulan bilgi ve kanıtların bilimsel dayanağı, güvenilirliği ve intihalden yazar(lar) sorumludur.
- Makaleler hakemli olacaktır. Dergide sadece uzmanlar tarafından tavsiye edilen makaleler yayımlanır.
- Talep edilmeyen yazılar yayınlanmayacak ve yazarlarına iade edilmeyecektir.
- Derginin 1 sayısında yazarın sadece 1 makalesi yer alacaktır.

TURKOLOGIK TADQIQOTLAR

XALQARO ILMIY JURNALI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL OF “TURKOLOGICAL
RESEARCH”**

**ULUSLARARASI “TÜRKOLÖJİ ARAŞTIRMALARI” BİLİMSEL
DERGİSİ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ “ТЮРКОЛОГИЧЕСКИЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ”**

Muharrir:

Musahhih va texnik muharrir:

Norxo‘ja Choriyev

Rahmatulloh Shokirov

2025-yil 22-martda tahririy-nashriyot bo‘limiga qabul qilindi.

2025-yil 25-martda original-maketdan bosishga ruxsat etildi.

Qog‘oz bichimi 60x84.1/16. «Times New Roman» garniturası.

Offset qog‘ozi. Shartli bosma tabog‘i –12.5.

Adadi 10 nusxa. Buyurtma № 215

SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi bosmaxonasida chop etildi.

140104, Samarqand sh., Universitet xiyoboni, 15.

ISSN 2992-9229

9

772992

922004